

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

Оцінка інфляції за лютий 2018 року

У лютому 2018 року споживча інфляція незначно сповільнилася до 14.0% р/р з 14.1% р/р у січні. У місячному вимірі індекс споживчих цін зріс на 0.9%.

Фактична інфляція була дещо вищою, ніж прогноз, опублікований у "Інфляційному звіті" за січень 2018 року. До цього призвело насамперед більш суттєве, ніж очікувалося, подорожчання сирих продуктів харчування та палива.

У цілому поточна динаміка споживчої інфляції та її складових свідчить про збереження значного інфляційного тиску. Водночас його посиленню в лютому протидіяло зміцнення гривні, яке триває і у першій половині березня. Таким тенденціям на валютному ринку, серед інших чинників, сприяє й проведення Національним банком більш жорсткої монетарної політики.

Базова інфляція в лютому уповільнилась до 9.7% р/р. Показники базового ІСЦ (далі – БІСЦ) у річному вимірі незначно перевищили прогноз Національного банку, однак це відбулося насамперед за рахунок вищих січневих показників. У місячному вимірі показник базової інфляції за лютий (0.6%) відповідав прогнозу.

Одним із ключових факторів уповільнення базової інфляції в лютому стала сприятлива ситуація на валютному ринку. Гривня зміцнилася як до долара США, так і до кошика валют, що певною мірою стримувало вплив від зростання споживчого попиту та витрат, у тому числі на оплату праці.

Зокрема, завдяки зміцненню гривні уповільнилося зростання цін на продукти харчування з високим ступенем обробки (12.2% р/р), серед яких також були й імпортовані товари, а річні темпи зростання цін на одяг та взуття не змінилися порівняно з попереднім місяцем (1.4% р/р), залишалося помірним зростання цін на інші непродовольчі товари (4.9% р/р). Натомість, незважаючи на певне уповільнення, відносно значними темпами продовжувала зростати вартість послуг (15.0% р/р).

Зростання цін на сирі продукти харчування в лютому уповільнилося (до 22.9% р/р), однак, як і в січні, перевищувало прогноз. Основний внесок в уповільнення інфляції сирих продуктів харчування мало зниження річних темпів зростання цін на м'ясо та молоко (відповідно до 28.0% р/р та 18.5% р/р), що відображало низхідну динаміку цін на них на світових ринках. Однак уповільнення зростання цін на ці продукти було не таким значним, як очікувалося. Крім того, суттєвіше, ніж очікувалося, прискорилося зростання цін на фрукти (до 43.8% р/р), у тому числі через стрімке підвищення цін на банани внаслідок зниження світового врожаю. Тривало прискорення зростання цін на яйця (до 50.9% р/р), що переважно пояснюється низькими цінами на яйця в лютому минулого року, коли діяли обмеження щодо експорту продукції птахівництва з окремих регіонів, у тому числі з України, до деяких країн через нестабільну епізоотичну ситуацію. Також збільшилися темпи зростання цін на овочі борщового набору (до 22.4% р/р), насамперед капусту, буряк та моркву, на тлі зменшення пропозиції якісної продукції та значних обсягів експорту цієї продукції. Натомість суттєво сповільнилося зростання цін на тепличні овочі (огірки, помідори, перець тощо, значна частина яких імпортується). Це пояснюється як суттєвим зміцненням гривні протягом лютого, так і збільшенням обсягів імпорту. Крім того, завдяки значній пропозиції і надалі поглиблювалося падіння цін на гречану крупу та цукор (відповідно до 35.0% р/р та 12.3% р/р).

Темпи зростання адміністративно регульованих цін становили 16.1% р/р та загалом відповідали прогнозу. Зокрема очікувано уповільнилося зростання цін на алкогольні напої та тютюнові вироби (відповідно до 11.4% р/р та 34.3% р/р). Водночас незначно збільшилися темпи зростання вартості водопостачання та водовідведення, а також залізничного транспорту та дошкільної освіти.

Темпи зростання цін на паливо (21.9% р/р) практично не змінилися порівняно з попереднім місяцем, але були більшими, ніж очікувалися через вищі ціни на нафту в попередні місяці порівняно з припущеннями, закладеними в прогноз.

У лютому 2018 року зростання індексу цін виробників уповільнилося до 19.6% р/р з 22.0% р/р у січні. У місячному вимірі ціни виробників зросли на 1.2%. Уповільнення промислової інфляції в річному вимірі відбулося передусім завдяки зниженню темпів зростання цін у переробній промисловості. Тривало сповільнення зростання цін у хімічній промисловості (до 10.9% р/р) в умовах нижчих, ніж у минулому році, світових цін на добрива. Продовжували знижуватися темпи зростання цін у виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення (до 25.4% р/р) на тлі уповільнення зростання в річному вимірі цін у добуванні нафти та природного газу, а також світових цін на нафту.

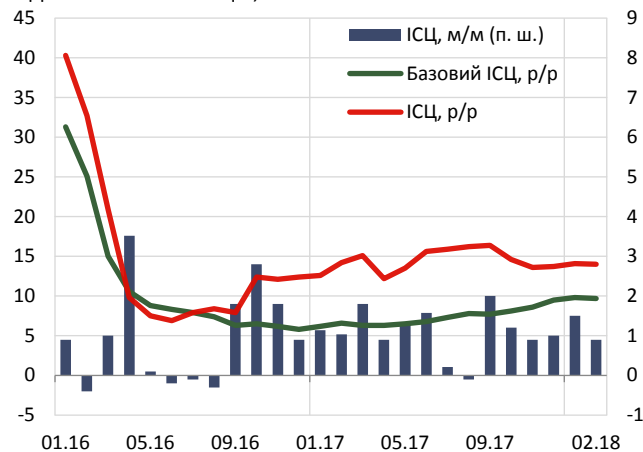
Також уповільнилося зростання цін у виробництві харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (до 10.9% р/р). Це відбулося насамперед завдяки зниженню темпів зростання цін у виробництві м'ясних продуктів (до 23.5% р/р) у тому числі внаслідок розширення пропозиції імпортової сировини. Крім того, тривало сповільнення зростання цін у виробництві молочних продуктів, а також хліба, хлібобулочних і борошняних виробів (обидва – до 14.1% р/р). Натомість прискорилося зростання цін у виробництві напоїв (до 17.0% р/р), що зокрема пов'язано з відміною знижки на спирт для окремих виробників горілчаної продукції.

Зростання цін у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря трохи уповільнилося (до 29.0%) завдяки збільшенню частки атомної генерації в структурі виробництва електроенергії, яка є відносно дешевшою порівняно з іншими видами генерації. Водночас підвищення тарифів на електроенергію, вироблену атомними електростанціями, з початку 2018 року залишилось основною причиною високих темпів зростання цін у виробництві електроенергії.

Темпи зростання в добуванні металевих руд підвищилися (до 23.3% р/р) унаслідок прискорення зростання світових цін на залізну руду. Однак через високу базу порівняння це ще не позначилося на темпах зростання цін у металургії в річному вимірі (уповільнилося до 21.7% р/р).

У лютому 2018 року споживча та базова інфляція незначно уповільнилася

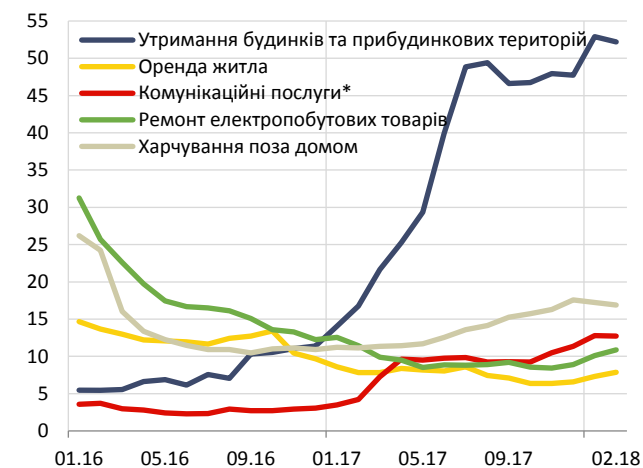
Індекси споживчих цін, %

Джерело: ДССУ.

Однак вартість більшості послуг продовжувала зростати відносно високими темпами

Вартість окремих видів послуг, що входять до БІСЦ, % річна зміна

* До комунікаційних послуг належать послуги мобільного зв'язку, кабельного телебачення та Інтернету

Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

Зростання цін на м'ясо та молоко уповільнилося, але менш суттєво, ніж очікувалося. Уповільнилося зростання цін на тепличні овочі (значна частина яких імпортується) та тривало падіння цін на гречку та цукор

Ціни на окремі сирі продукти, % річна зміна

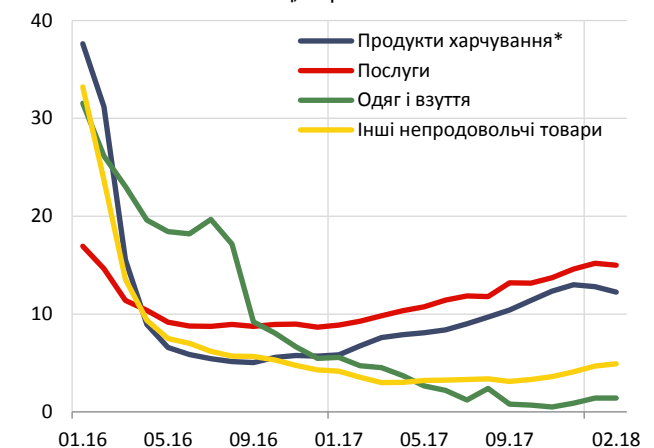

* Включають помідори, огірки, перець, баклажани та кабачки

Джерело: ДССУ.

Сприятлива ситуація на валютному ринку стримувала зростання цін на товари та послуги, що входять до БІСЦ

Основні компоненти БІСЦ, % річна зміна

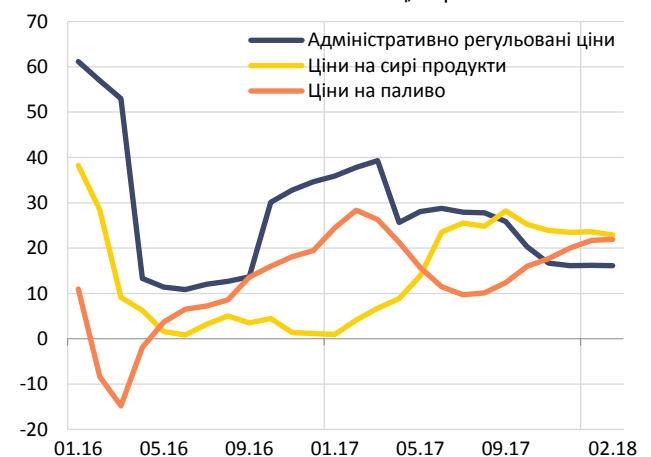
*З високим ступенем оброблення

Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

Основний внесок в уповільнення споживчої інфляції мало зменшення швидкості зростання цін на сирі продукти.

Однак інфляція сирих продуктів перевищувала прогноз

Основні компоненти небазового ІСЦ, % річна зміна

Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

Однак прискорилося зростання цін на овочі борщового набору (через зменшення пропозиції якісних продуктів), фрукти (зокрема внаслідок погіршення світового врожаю бананів) та яйця (на тлі низької бази порівняння)

Ціни на окремі сирі продукти, % річна зміна

Джерело: ДССУ.

Темпи зростання адміністративно регульованих цін майже не змінилися та загалом відповідали прогнозу

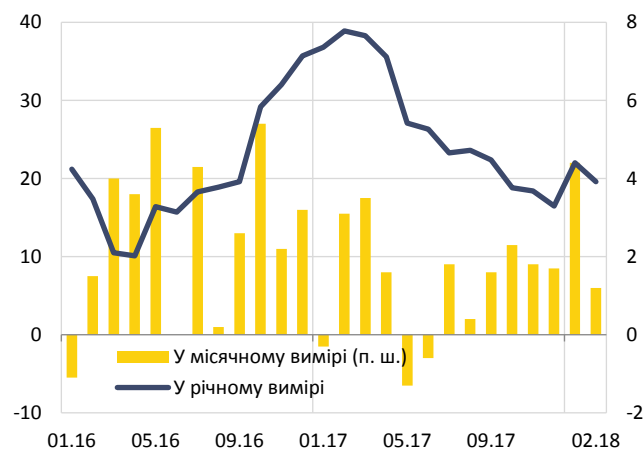
Компоненти адміністративно регульованих цін і тарифів, % річна зміна

Джерело: ДССУ.

Зростання індексу цін виробників у лютому 2018 року уповільнилося...

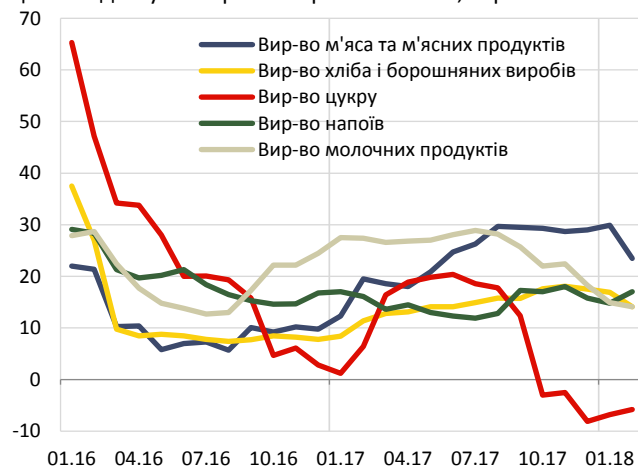
Індекс цін виробників, %

Джерело: ДССУ.

Уповільнення зростання цін у більшості підгалузей харчової промисловості також стримувало зростання цін на продукти харчування

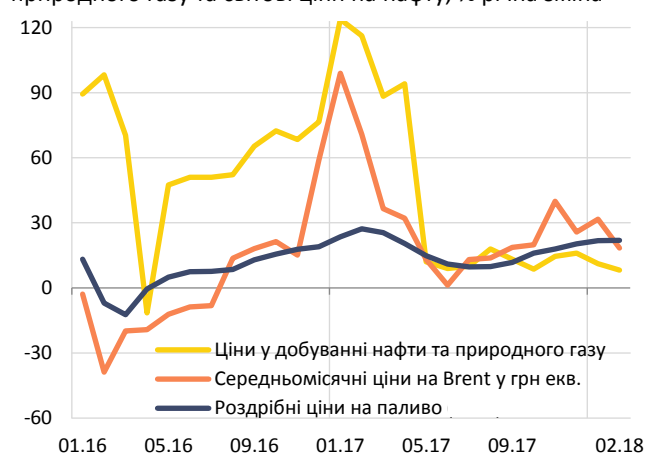
Ціни в підгалузях харчової промисловості, % річна зміна

Джерело: ДССУ.

Темпи зростання цін на паливо були більшими, ніж очікувалося через вищі ціни на нафту у попередні місяці

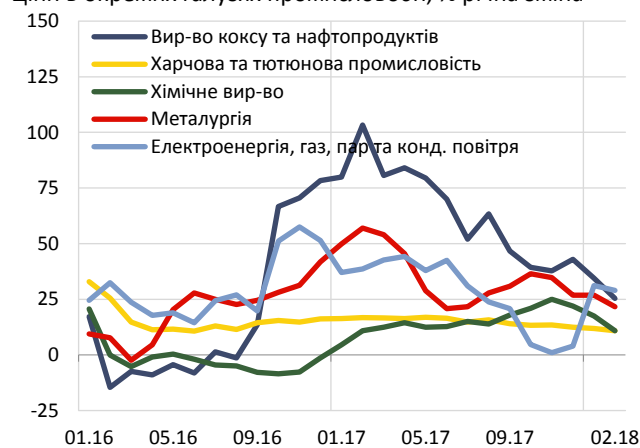
Споживчі ціни на паливо, ціни в добуванні нафти і природного газу та світові ціни на нафту, % річна зміна

Джерело: ДССУ; Thomson Reuters Datastream.

... передусім через зниження темпів зростання цін у переробній промисловості

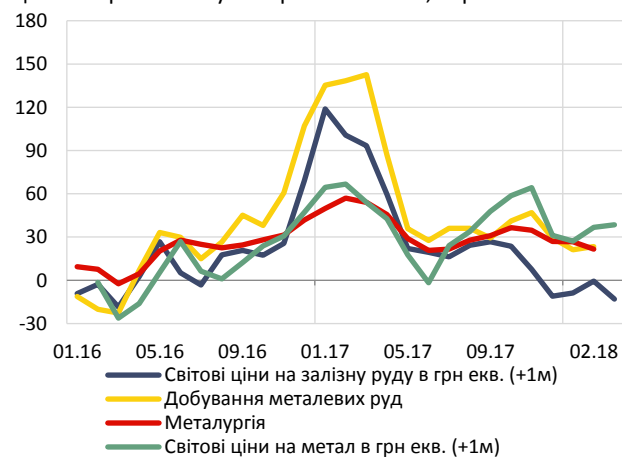
Ціни в окремих галузях промисловості, % річна зміна

Джерело: ДССУ.

У добуванні металевих руд зростання ціни прискорилося під впливом подорожчання руди на світових ринках, проте це ще не позначилося на цінах у металургії

Ціни в окремих галузях промисловості, % річна зміна

Джерело: ДССУ.

Зміна цінкових індексів ІСЦ та ІЦВ у 2016 – 2018 роках						
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)						
	частка ІСЦ для 2018 року, %	у річному вимірі, %				зміна за лютий 2018 року, %
		2016 рік	2017 рік	2018 рік		
січень	лютий					
Індекс споживчих цін	100.0	12.4	13.7	14.1	14.0	0.9
Базова інфляція	58.9	5.8	9.5	9.8	9.7	0.6
Небазова інфляція *	41.1	17.5	19.4	19.8	19.4	1.1
сирі продукти	18.6	1.2	23.5	23.6	22.9	0.7
адміністративно регульовані тарифи та ціни	18.5	34.6	16.1	16.2	16.1	1.2
паливо	4.0	19.5	20.0	21.8	21.9	2.2
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)						
Продукти харчування та безалкогольні напої	42.6	3.3	17.7	17.9	17.3	1.0
Алкогільні напої, тютюнові вироби	8.3	22.5	20.7	20.6	20.2	1.4
Одяг і взуття	5.6	5.5	0.9	1.4	1.4	-2.8
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива, у т. ч.:	6.1	47.2	10.6	10.7	10.9	0.4
утримання будинків та прибудинкових територій	0.3	11.5	47.5	52.7	52.1	2.2
водопостачання	0.2	42.1	20.2	20.6	22.8	2.1
гаряча вода	0.2	82.9	0.9	0.9	0.9	0.0
природний газ	1.7	42.0	1.2	1.2	1.2	0.0
центральне опалення	1.1	89.3	3.8	3.7	3.7	0.1
електроенергія	1.0	60.0	28.1	28.1	28.1	0.0
Транспорт	11.8	11.4	16.7	17.1	16.5	3.0
Зв'язок	3.1	4.0	9.1	11.7	11.9	2.8
Освіта	1.5	13.7	14.9	15.3	15.3	1.4
Окремі компоненти ІЦВ						
	частка ІЦВ для 2018 року, %**	у річному вимірі, %				зміна за лютий 2018 року, %
		2016 рік	2017 рік	2018 рік		
січень	лютий					
Індекс цін виробників	100.0	35.7	16.5	22.0	19.6	1.2
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	14.7	85.1	30.4	23.1	23.5	2.6
Добування кам'яного вугілля	2.5	40.4	47.8	37.1	39.1	0.2
Добування сирої нафти та природного газу	5.1	76.5	16.1	11.1	8.2	-2.6
Добування металевих руд	6.0	107.2	29.3	21.1	23.3	7.6
Переробна промисловість	65.7	22.6	18.5	18.0	15.2	1.2
Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	21.2	16.2	12.5	11.9	10.9	1.0
Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	3.9	61.7	43.0	34.4	25.4	-1.3
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	2.8	-1.4	21.9	17.5	10.9	1.1
Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.4	8.5	11.0	11.9	10.2	0.3
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	5.1	9.5	12.5	13.8	11.7	0.7
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування	18.4	41.8	26.9	26.8	21.7	2.6
Виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	2.8	11.4	17.9	22.1	16.7	-0.3
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	19.6	51.5	4.0	31.1	29.0	0.2

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ, уточнені дані. Сума внесків компонентів ІСЦ може відхилятися від загального ІСЦ за рахунок застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на основі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2017 рік.